

ΕΤΟΣ 51ον

12 Ὀκτωβρίου 2003

ΑΡΙΘ. ΦΥΛ. 41 (2628)

Η ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

*«Μωράς δέ ζητήσεις καί γενεαλογίας καί
ἔρεις καί μάχας νομικάς περίστασο»*

Τήν πρώτη Κυριακή μετά τήν 11η Ὀκτωβρίου οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας ὄρισαν νά ἑορτάζουμε τή συγκρότηση τῆς Ζ΄ ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου, πού πραγματοποιήθηκε τό 787, ὅταν Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἦταν ὁ ἅγιος Ταράσιος καί στόν αὐτοκρατορικό θρόνο βρισκόταν ἡ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία, ὡς ἐπίτροπος τοῦ γιοῦ της Κωνσταντίνου τοῦ Στ΄. Ἡ Σύνοδος αὐτή κατοχύρωσε συνοδικά τήν ὀρθόδοξη πίστη γιά τήν τιμητική προσκύνηση τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Ἔτσι σήμερα οἱ εἰκόνες εἶναι ὁ κόσμος τῶν ἱερῶν ναῶν, πού βοηθᾷ τό νοῦ μέσα ἀπό τήν αἴσθηση τῆς ὄρασης νά ἀνεβαίνει στά πρωτότυπα τῶν εἰκόνων καί νά προσκυνεῖ τό Χριστό καί τίς θεωμένες ὑποστάσεις τῶν ἁγίων.

Ἡ σύγχρονη εἰκονομαχία

Προφανῶς σήμερα δέν ἔχουμε τό πρόβλημα τῆς εἰκονομαχίας μέ τή μορφή πού τό ἀντιμετώπισε ἡ Ζ΄ Οἰκουμενική Σύνοδος. Ἡ μνήμη της ὁμως μᾶς βοηθᾷ νά ἀντιμετωπίσουμε μιά σύγχρονη «μετάλλαξη» αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. Σήμερα ἔχουμε ἔντονο πρόβλημα εἰκονομαχίας μέ τή μορφή τῆς ἀποϊεροποίησης τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος πλέον δέν ἀντιμετωπίζεται ὡς «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» πηλασμένος, δηλαδή, ὡς δημιουργημένος «κατά τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀοράτου», πού εἶναι ὁ Χριστός. Μιλάμε πολύ γιά ἀτομικά δικαιώματα καί ἐλευθερίες, ἀλλά αὐτό μέσα σ' ἓνα στενό ἐνδοκοσμικό πλαίσιο, χωρίς καμιά θεολογική ἀναφορά. Ὁ ἄνθρωπος ἀντιμετωπίζεται σάν μιά βιολογική μονάδα μέσα στό ζωικό καί φυτικό βασίλειο. Γι' αὐτό τά δικαιώματά του δέν ἔχουν –γιά ὀρισμένους– καμιά ποιοτική διαφορά ἀπό τά «δικαιώματα» τῶν σκύλων καί ἄλλων ἐκπροσώπων τοῦ ζωικοῦ βασιλείου. Ἡ ὑποδομή τῶν δικαιωμάτων τους εἶναι βιολογική. Ἔτσι, βέβαια, δέ θεμελιώνεται ἡ μεγάλη εὐθύνη τοῦ ἀνθρώ-

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (Τίτ. γ' 8-15)

«Αίρετικόν... παραιτού»

Τέκνον Τίτε, πιστός ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαι σε διαβεβαιουῖσθαι, ἵνα φροντίζῃς καλῶν ἔργων προϊστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιίστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὡν αὐτοκατάκριτος. Ὅταν πέμψω Ἀρτεμῶν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σπουδάσον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. Ζητῶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μὴδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίαις χρεῖας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες. Ἄσπασαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν.

που γιὰ τὴν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ἡ εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου ἀπορρέει ἀπὸ τὸ ὅτι μέσα στὴν κτίση εἶναι τὸ λογικὸ κάτοπτρο πού ἀντανakλᾷ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ δημιουργοῦ καὶ προνοητῆ.

Ἡ αἴσθησις αὐτῆς τῆς μεγάλης δωρεᾶς πνίγεται μέσα σὲ ἀνούσιες μέριμνες καὶ σὲ ἐνδιαφέροντα πού εἶναι ἀνάξια λόγου. Ὅταν δὲν τρέφουμε τὴν ψυχὴ μας μὲ τὴ μνήμη τοῦ Θεοῦ καὶ μὲ τὴ μελέτη τῶν κειμένων πού ἐνέπνευσε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα, ἀφήνουμε τὸν ἑαυτὸ μας νὰ πνίγεται μέσα στὰ ἄγχη καὶ τὸ θόρυβο γήινων προβλημάτων καὶ ἐνδιαφερόντων, πού μᾶς κάνουν νὰ ξεχνοῦμε τὸ τί πραγματικὰ εἴμαστε· μᾶς καθιστοῦν ἀνίκανους νὰ ζοῦμε τὸν κόσμον μέσα στὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, μὲ ἀγάπη καὶ σεβασμὸ καὶ στὸ πιὸ ἀσήμαντο στοιχεῖο του. Γι-νόμαστε περίπλοκο ἄθροισμα κυττάρων, τὸ ὁποῖο μὲ βουλημῖα θέλει νὰ καταβροχθίσει τὸν κόσμον. Μέσα στὴν ἐλευθερία τῶν βιολογικῶν μας ἀναγκῶν, πού δὲν τιθασσεύονται ἀπὸ τὴ λογικὴ καὶ δὲν περιχαρακώνονται ἀπὸ τὸ νόμον τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, γινόμαστε ἐχθροὶ τοῦ ἀληθινοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ καταστροφεῖς τοῦ κόσμου. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ μὴν ἀφήνουμε τὸν ἑαυτὸ μας νὰ αἰχμαλωτίζεται σὲ «μάταιες καὶ ἀνωφελεῖς» μέριμνες.

Οἱ «μωρές» συζητήσεις

Ὁ ἀπ. Παῦλος στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα, πού εἶναι σχετικὸ μὲ τὴ μνήμη τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, προτρέπει τὸν ἀπ. Τίτον νὰ ἀποφεύγει «μωρὰς ζητήσεις, γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς», διότι εἶναι «ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι». Δὲ θέλει ὁ ποιμένας τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλήλα καὶ κάθε πιστός, νὰ ἀσχολεῖται μὲ ἀνούσια πράγματα, πού τὸν ἀποπροσανατολίζουν ἀπὸ τὸν πραγματικὸ του στόχο, ἀπὸ τὸ ἀληθινὸ νόημα τῆς ζωῆς του. Οἱ

Μετάφραση τῆς Ἀποστολικῆς περικοπῆς

Παιδί μου Τίτε, εἶναι ἀξιόπιστα τὰ λόγια αὐτά, καί αὐτά θέλω νά διαβεβαιώνης, ὥστε νά φροντίζουν ἐκεῖνοι πού ἐπίστεψαν εἰς τόν Θεόν νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων. Αὐτά εἶναι τὰ καλά καί ὠφέλιμα διά τοὺς ἀνθρώπους, **ἀλλ' ἀπόφυγε μωρὰς συζητήσεις, γενεαλογίας, ἔριδας καί φιλονεικίας διά τόν νόμον**, διότι εἶναι ἀνωφελεῖς καί μάταιαι. Αἰρετικόν ἄνθρωπον μετά πρώτην καί δευτέραν νουθεσίαν, ἀφνέ τον. Νά γνωρίζης ὅτι ἕνας τέτοιος ἔχει διαστραφῆ, ἀμαρτάνει καί ἔτσι καταδικάζει ὁ ἴδιος τόν ἑαυτόν του. Ὅταν θά στείλω τόν Ἀρτεμᾶν σ' ἐσέ ἢ τόν Τυχικόν, φρόντισε νά ἔλθῃς σ' ἐμέ εἰς τήν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ ἀπεφάσισα νά περάσω τόν χειμῶνα. Τόν Ζηνᾶν τόν νομικόν, καί τόν Ἀπολλῶ κατευόδωσέ τους μέ ἐνδιαφέρον, διά νά μή τοὺς λείψῃ τίποτε. Ἄς μαθαίνουν καί οἱ δικοί μας νά εἶναι πρωτοπόροι καλῶν ἔργων εἰς ἐπείγουσας ἀνάγκας, διά νά μήν εἶναι ἄκαρποι. Σέ χαιρετοῦν ὄλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. Χαιρέτισε ἐκείνους πού μάς ἀγαποῦν ἐν πίστει. Ἡ χάρις νά εἶναι μαζί μέ ὅλους σας. Ἀμήν.

(Ἐκ τῆς μεταφράσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης τῶν ἀειμνήστων καθηγ. Β. Βέλλη, Ἀρχιμ. Εὐδ. Ἀντωνιάδου, Ἀμ. Ἀθιβιζάτου, Γερ. Κονιδάρη, Ἔκδ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ).

«μωρές» συζητήσεις γιά τίς ὁποῖες κάνει λόγος ὁ ἄπ. Παῦλος δέν εἶναι οἱ κοσμικές συζητήσεις καί οἱ μέριμνες γιά ὑλικά πράγματα, οἱ ὁποῖες προσελκύουν σχεδόν ὀλοκληρωτικά τό δικό μας ἐνδιαφέρον σήμερα. Οἱ «γενεαλογίες» στίς ὁποῖες ἀναφέρεται εἶχαν ἐθνικό καί θρησκευτικό περιεχόμενο. Ἦταν ἡ κατάρτιση καταλόγων ἀπό τοὺς Ἰσραηλίτες μέ τοὺς προγόνους τους, πού ἀποδείκνυαν τή γνησιότητα τῆς ἐβραϊκῆς τους καταγωγῆς, πράγμα πού τοὺς ἐξασφάλιζε τήν τιμή τῶν γνησίων «τέκνων τοῦ Ἀβραάμ». Σύμφωνα μέ ἄλλη ἐρμηνεῖα οἱ «γενεαλογίες» εἶναι ἡ διαδοχή τῶν γεννήσεων τῶν εἰδωλοθητρικῶν θεῶν (οἱ θεογονίες) μέ τίς ὁποῖες ἀσχολοῦνταν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας. Οἱ «νομικές μάχες», ἐπίσης, εἶναι οἱ φιλονικίες καί οἱ διαμάχες γύρω ἀπό τίς διατάξεις τοῦ ἰουδαϊκοῦ νόμου, οἱ ὁποῖες ταλαιπωροῦσαν τήν ἀρχαία Ἐκκλησία. Ὅλα αὐτά γιά τόν ἄπ. Παῦλο εἶναι «ἀνωφελῆ καί μάταια». Δέν προσφέρουν τίποτε τό οὐσιαστικό στόν ἄνθρωπο. Διότι δέ μάς δίνει τιμή οὔτε ἡ γνησιότητα τῆς ἐθνικῆς μας καταγωγῆς, οὔτε ἡ κατασπατάληση τοῦ δυναμισμοῦ μας σέ ἀνούσιες διαμάχες, γιά σημαντικά, ἀκόμη καί θεολογικά ζητήματα, ἄν ὁ προσωπικός μας βίος δέν εἶναι ὁμόλογος μέ τό βίο τῶν ἐνδοξων προγόνων μας, ἰδιαίτερα μέ τό βίο τῶν ἁγίων Πατέρων μας· ἄν, πιό συγκεκριμένα, τό θέλημα τοῦ Θεοῦ δέν ἔγινε νόμος τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς.

Ἡ πρωταρχική μέριμνά μας πρέπει νά εἶναι ἡ αἰσθητή εἴσοδος τοῦ Χριστοῦ στή ζωή μας, μέ τό νά ἀγαπήσουμε ἔμπρακτα τή διδασκαλία Του καί τό πρόσωπό Του.

π. Θ.Α.Β.

12 Ὀκτωβρίου 2003: ΚΥΡΙΑΚΗ Δ' ΛΟΥΚΑ
Τῶν Ἁγίων Θεοφώρων Πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου (787 μ.Χ.). Πρό-
βου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου († 850), Δομνίνης μαρτύρων· Συμεών τοῦ νέου Θεολόγου (†
1022).
Ἦχος: πλ. δ' – Ἑωθινόν: ΣΤ' – Ἀπόστ. Τίτ. γ' 8-15 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. π' 5-15.
Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ: 19 Ὀκτωβρίου, Γ' Λουκά.
Ἀπόστολος: Β' Κορ. θ' 6-11 – Εὐαγγέλιον: Λουκ. ζ' 11-16.

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς
τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

- Ἡ ἱεραποστολή σήμερα
  - Οἱ προοπτικὲς τῆς
- Ὁ κόσμος καὶ τὰ κοινωνικά του δεδομένα
- Προτάσεις γιὰ μιὰ Ὀρθόδοξη ἱεραποστολικὴ μεθοδολογία.

Τὸ Σεμινάριο θὰ ἀρχίσει στὶς 18 Ὀκτωβρίου 2003 καὶ θὰ λειτουργεῖ Σάββατο ἀπόγευμα, ἀνά δεκαπενθήμερο, κατὰ τίς ὥρες 5.00-8.30 μ.μ., στὸ κτίριο τοῦ πρ. Κέντρου Βιβλίου καὶ Ἐπικοινωνίας τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Καπλανῶν 6, παράλληλος τῆς Σόλωνος, μεταξὺ Σίνα καὶ Μασσαλίας, στὸ ὕψος τῆς Νομικῆς Σχολῆς. Διδάσκονται τὰ ἀκόλουθα μαθήματα:

- Σύγχρονη Ἱεραποστολή
- Κανονικὸ Δίκαιο Ἱεραποστολῆς
- Τριτοκοσμικὴ Κοινωνιολογία
- Θεολογία Ἱεραποστολῆς
- Ἱεραποστολικὴ Ἀγιολογία
- Στοιχεῖα Τροπικῆς Νοσολογίας
- Ἀφρικανικὴ Ἐθνολογία
- Ἱεραποστολικὴ Πρακτικὴ καὶ Μεθοδολογία.

Εἶναι ἀνοικτὸ γιὰ ὅσους ἐνδιαφέρονται νὰ τὸ παρακολουθήσουν.
Πληροφορίες στὰ τηλέφωνα: 210.7272314-317, 210.7272345.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΗΣ «ΦΩΝΗΣ ΚΥΡΙΟΥ»: Κάθε Σάββατο καὶ ὥρα 6.00 μ.μ. γίνεται τὸ κήρυγμα τῆς «Φωνῆς Κυρίου», σὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίας Εἰρήνης (ὁδ. Αἰόλου) Ἀθήνα. Προηγεῖται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἑσπερινοῦ, σὴν ὁποία περιστασιακῶς θὰ χοροστατεῖ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος καὶ θὰ ὁμιλεῖ.

«ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ», ἑβδομαδιαῖο φύλλο ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ζωῆς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ἰασιῶν 1, 115 21 Ἀθήνα. Ἐκδότης - Διευθυντής: Ἐπίσκοπος Φαναρίου Ἀγαθάγγελος. Σύνταξη, τηλ. 210.7272.331. Διευθυντής, τηλ. 210.7272.388. Ὑπὸ τῶν ἱερῶν ναῶν διανέμεται δωρεάν. Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἡ «ΦΩΝΗ ΚΥΡΙΟΥ» σ' ὅλο τὸν κόσμο ἴντερνετ: <http://www.apostoliki-diakonia.gr>
